

ЕТНИЦКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Етнице заједнице су универзални облици људског груписања чије су заједнице одлике:

1. говоре истим језиком
2. живе на истој територији
3. имају заједничку политику и културну историју

То су мултифункционалне скупине и имају могућност самосталног опстанка.

Неки социолози истицу да можемо разликовати три развојна степена и облика етничког груписања:

- ПЛЕМЕ-састоји се из од више родова или братстава, карактерише је патримонијална племенска организација, нема државе.
- Народ- настаје са настанком првих класних друштава. Више племена заједнички ствара заједничку културу и државу. Припадници једног народа нису имали иста права (племство, свештенство, народ).
- Нација- савремена етничка заједница која настаје у оквиру грађанских институција чије су следеће карактеристике:
  - * суверена национална држава
  - * јединствено национално тржиште
  - * национална култура
  - * грађанско друштво- сви имају једнака права.

Након француске буржоаске развија се национална самосвест многих народа. Долази до националног буђења и покрета за национални препород и уједињење широм Европе, формирања властитих држава и националног идентитета.

Важно је правити разлику између појмова **етничка група, пара и нација**.

То су слични појмови али се ипак разликују. Многи народи (Ескимима, Роми) нису нације у пуном смислу те речи. Д друге стране многе нације (америчка, канадска, француска) састављене су од припадника различитих етничких група.

РАСА је првенствено биолошка група. Раса је појам који који људе класификују према одређеним физициким, односно биолошким карактеристикама, боја коже на пример. Гроф Гобино, утемељивац модерног расизма, је тврдио да је бела раса супериорна у односу на жуту, црну и црвену. Данас се верује да је подела на расе идеолошка конструкција, а не научна истина. Социолошка и антрополошка

истраживања су показала да је термин раса слижио да би се оправдао империјализам.

ЕТНИЦКА ГРУПА је првенствено културна категорија, што значи да се она од осталих етничких група разликује према одређеним културном обележјима: језик, религија, обичаји и сл. Која се преносе с колена на колена. Ове групе се не морају разликовати према свим обележјима, некада је довољна само једна разлика (Срби и Хрвати говоре истим језиком; Немци, Ирци, Мађари делом су протестанти а делом католици). НАЦИЈА је првенствено политичка категорија. Од других колектива се разликује по томе што њени припадници себе сматрају нацијом. То значи да себе виде као посебну политичку заједницу. Етничке групе, које истакну колективне тежње (стицање или одржање политичке аутономије, стварање националне државе итд.), стижу својство нације. Нација је нераскидиво повезана са појмом грађанин, држављанином који уставом има загарантована иста права и дужности. Нација је повезана са државом. Могуће је да постоји држава без нације (средњи век или античко доба), али нација без државе је незамислива. Нацију чине људи који имају заједничко држављанство независно од свог порекла или културне припадности. У политички свађеној нацији појединци нису крвно везани за своју политичку заједницу већ постају њен део бирајући да живе у њој као грађани.

Постоји и схватање да је нација сложена културно-психолошка творвина коју карактерише постојање територије на којој живе њени припадници и објективна културна својства као што су језик, традиција и заједничко историјско искуство. По теоретичару Ентони Смиту модерне нације настају из **етноса** заједница које се формирају око заједничког језика и културе. Оцување културног идентитета, а не политичког је по њему најважнији национални захтев.

КО ХЋЕ ВИШЕ може да процита књигу Ерика Хобсбаума "Измишљање традиције", Томас Хилан Ериксон „Етницитет и националност“

Лекцију ИДЕОЛОГИЈА послаћу на вајбер Алекси Вујицић. Задатак вам је да лекције ЕТНИЦКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ и ИДЕОЛОГИЈА прочитате и научите.